

ALGEMENE VERGADERING

VAN DE

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
DER WETENSCHAPPEN TE HAARLEM

OP 25 MEI 2024

VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING

Opening en mededelingen van de voorzitter

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, voorzitter, opent voor de achtste keer op rij de jaarvergadering van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. Zij zal later vandaag het voorzitterschap overdragen aan haar opvolger Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius.

De voorzitter verheugt zich over de hoge opkomst bij deze 272e jaarvergadering en heet de ruim 160 aanwezige leden welkom in de aula van het Hodshonhuis; voor het diner van vanavond ligt het aantal aanmeldingen nog hoger. De voorzitter excuseert zich voor haar wat langzamer spreken als gevolg van PLS, maar geeft aan de vergadering netjes naar het overdrachtsmoment te zullen brengen.

De voorzitter heet in het bijzonder welkom ereleden Alexander Rinnooy Kan en Maarten van Veen alsook het bestuur, dat voltallig aanwezig is, en de vandaag te benoemen drie nieuwe bestuursleden Geert ten Dam, Didier Maclaine Pont en Paul Nielen.

Ook is er een speciaal welkom voor maatschappelijk lid David van Lennep, als altijd bij de jaarvergadering aanwezig, en is er een bijzondere reden om wetenschappelijk lid Jaap Mansfeld te vermelden, die trouw bezoeker van de jaarvergadering is maar vandaag tot zijn spijt verhinderd. Zij zijn vandaag beiden vijftig jaar lid van de Hollandsche Maatschappij! Voor hen is er een bos bloemen.

De voorzitter vervolgt:

“Terugkijkend was 2023 in heel veel opzichten een doodgewoon jaar. We konden weer al onze prijzen uitreiken, we hadden interessante bijeenkomsten en discussies, we hebben twee keer leden en niet-leden bij elkaar gebracht voor een diner pensant. Het Hodshon dispuut is vijf keer bij elkaar geweest en de Nationale DenkTank heeft het Hodshonhuis weer voor een dag overgenomen. En er was nog veel meer. Enfin, u kunt het allemaal lezen in het ook dit jaar prachtig vormgegeven jaarverslag.

En toch is 2023 ook het jaar geweest waarin de kiem gelegd is voor een aantal veranderingen die in de toekomst nog mooie dingen voor de Hollandsche Maatschappij gaan betekenen. Met de komst van Ingrid Glorie in het secretariaat is niet alleen de communicatie geprofessionaliseerd, een al lang gekoesterde wens, maar het secretariaat zelf heeft nu een stabiele structuur en taakverdeling onder leiding van onze Saskia van Manen. Daarmee is de ondersteuning robuust en verricht het secretariaat zoals altijd wonderen.

We hebben ook door grote particuliere vrijgevigheid de kans gekregen om de Mercator Sapiens Stimulus dit jaar voor de eerste keer uit te reiken. Een bedrag van één miljoen euro voor een mid-career wetenschapper om zich helemaal te kunnen wijden aan een onderzoeksvraag waar hij of zij door geobsedeerd of misschien netter gezegd gefascineerd is. Wat een weelde voor de Hollandsche Maatschappij!

En een maand of twee geleden had ik telefonisch contact met Robert Brouwer, de gulle begunstiger van onze Vertrouwensprijs. Hij en zijn vrouw Ingrid wilden een Fonds op naam

instellen om ons werk nog verder te steunen. En dat hebben ze ook gedaan, waardoor we volgend jaar bij de Vertrouwensprijs een tweede maatschappelijke organisatie kunnen belonen met een tweede prijs.

Een week na ons laatste gesprek is Robert Brouwer overleden. Het was heel bijzonder om de betrokkenheid van hem en zijn vrouw bij de Hollandsche Maatschappij zo te mogen beleven. Hun Fonds op naam geeft ons ook de vrijheid om de vormgeving van onze sponsoring niet door financiële noodzaak voor het in standhouden van onze prijzen te laten leiden, maar meer te gebruiken om ook hier een brug te slaan tussen wetenschap en bedrijfsleven. Kortom misschien was 2023 allesbehalve een doodgewoon jaar.

Voordat we zo meteen de formele vergadering ingaan, zullen wij onze leden herdenken die ons het afgelopen jaar ontvallen zijn.”

Herdenkingen

Op 16 juni 2023 overleed prof. dr. U.K. (Upendra) Pandit, wetenschappelijk lid sinds 1984.

Upendra Pandit werd geboren in New Delhi op 2 december 1930. Pandit betekent geleerd of geleerde in het Sanskriet – in het geval van Upendra Pandit lijkt dat bijna een understatement. Hij studeerde scheikunde, promoveerde aan de University of Southern California, Los Angeles en werkte daarna als postdoc aan de School of Medicine van de Johns Hopkins University in Baltimore. Begin jaren '60 kwam hij, met zijn Nederlandse vrouw – die hij leerde kennen in de VS en ook biochemicus was – naar Nederland, waar hij in 1972 werd benoemd tot hoogleraar organische chemie aan de Universiteit van Amsterdam, een functie die hij bekleedde tot aan zijn pensionering in 1996. Als grondlegger van de bio-organische chemie aan de Universiteit van Amsterdam zijn zijn baanbrekende bijdragen van waardevolle en blijvende betekenis geweest. Hij was een gedreven wetenschapper, op zoek naar de bouwstenen van het leven. Hij onderzocht op moleculair niveau hoe suikers, eiwitten en enzymen gemaakt worden, hoe je als chemicus op dat proces kunt ingrijpen en hoe je vervolgens een kunstmatig enzym kunt maken. Voor de KHMW maakte hij deel uit van de jury voor de Koninklijke Shell Prijs in 1985 en van de jury voor de Langerhuizen Bate in 1997.

Dit In Memoriam is gebaseerd op het In Memoriam dat op 11 juli 2023 werd gepubliceerd op de website van de Universiteit van Amsterdam.

Op 30 augustus 2023 overleed drs. E.M.W.A. (Els) van Odijk, maatschappelijk lid sinds 2012.

Els van Odijk werd geboren in Wijk bij Duurstede op 1 april 1953. Haar naam zal altijd verbonden blijven met de Rijksakademie van Beeldende Kunsten, waar zij meer dan dertig jaar werkte en van 2011 tot 2018 directeur was. Zij zorgde er niet alleen voor dat prominente jonge kunstenaars van alle continenten jaarlijks meedongen naar een van de felbegeerde plaatsen bij de Rijksakademie, zij was ook onvermoeibaar in het bevorderen van alumni-groepen over de hele wereld. Daarmee had de wereld van de beeldende kunsten in Amsterdam een ongeëvenaard netwerk van kunstenaars op alle continenten. Maar haar belangrijkste bijdrage aan de Rijksakademie was toen de cultuursector met ongeëvenaarde bezuinigingen te maken kreeg en de Rijksakademie door een begrotingsfout dubbel getroffen

werd. Zij wist haar netwerk te mobiliseren en bezuinigingen zo door te voeren dat de essentie van de Rijksakademie overeind bleef. Nadat ze terugtrad als directeur ging zij in Londen lesgeven aan de Royal Academy of Arts. Een paar weken voor haar overlijden, aan een niet behandelbare hersentumor, was er bij de Rijksakademie voor haar nog een afscheidsborrel. Els van Odijk kwam geregeld naar onze bijeenkomsten, met name ook naar de jaarvergadering en het jaardiner.

Dit In Memoriam is gebaseerd op het In Memoriam door Louise Gunning-Schepers in het jaarverslag 2023 van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen.

Op 15 september 2023 overleed prof. dr. J. (Johan) Lugtenburg, wetenschappelijk lid sinds 1986.

Johan Lugtenburg werd geboren in Nieuwenhoorn op 20 april 1942. Hij studeerde chemie in Leiden. Na zijn promotie vertrok hij naar San Diego in de Verenigde Staten. Daar bedacht hij, zittend op het strand van La Jolla en kijkend naar de zon, dat hij zijn leven wilde wijden aan het onderzoeken en begrijpen van de chemie van het zien, het visuele proces waarmee wij onze omgeving waarnemen. Na zijn benoeming aan de Universiteit Leiden als hoogleraar organische chemie, i.h.b. bio-organische fotochemie, werden zijn naam en faam al snel een begrip in de chemie. Met veel toewijding werkte hij met zijn studenten en promovendi stap voor stap de totaal-synthese van vitamine A uit. Hiermee konden spectroscopie en NMR-experimenten verricht worden die een unieke stroom van fundamentele gegevens geleverd hebben over wat hij zelf uitgesproken duidde als “Ik onderzoek de snelste chemische reactie in het universum, *mind you!*”. Johan Lugtenburg werd gekend als een flamboyant chemicus, zeker ook een bon vivant, maar bovenal als een excellent, getalenteerd wetenschapper. Hij was een trouw bezoeker van onze bijeenkomsten, waaronder de jaarvergadering (waar hij consequent meer dan een uur te vroeg arriveerde) en het diner. In 2010 en 2011 nam hij deel aan de briefwisseling ‘Onze Tijd’ tussen leden van de Hollandsche Maatschappij en de Nationale DenkTank, en in 1990 en 1995 maakte hij deel uit van de jury voor de Koninklijke Shell Prijs.

Dit In Memoriam is gebaseerd op het In Memoriam dat op 25 september 2023 werd gepubliceerd op de website van de Universiteit Leiden.

Op 12 oktober 2023 overleed mr. H.F. (Hein) Heerkens Thijssen, maatschappelijk lid sinds 1975.

Hein Heerkens Thijssen werd geboren in Bloemendaal op 9 juni 1931. Hij was in zijn werkzaam leven directeur van verzekeringsmaatschappij Heerkens Thijssen & Caviat, een gevestigde naam op het gebied van het verzekeren van kunst en antiek. In anciënniteit een van de oudste leden van de Hollandsche Maatschappij, zei hij kort voor zijn overlijden, in de zomer van 2023, zijn lidmaatschap van de Hollandsche Maatschappij om gezondheidsredenen op. Zijn betrokkenheid bij onze Maatschappij kwam naar voren door zijn deelname aan de vroegere directorenvergaderingen, zijn lidmaatschap van de financiële commissie en zijn trouwe aanwezigheid bij de jaarvergadering en het jaardiner.

Op 14 oktober 2023 overleed prof. dr. C.M. (Cees) Karssen, wetenschappelijk lid sinds 1999.

Cees Karssen werd geboren in Bodegraven op 4 juli 1937. Hij studeerde biologie in Utrecht waar hij ook promoveerde. In 1969 trad hij in dienst bij de Landbouw Hogeschool Wageningen als universitair docent plantenfysiologie, om in 1984 hoogleraar te worden. Zijn onderzoek richtte zich op de fysiologie van zaden, de hormonale regulatie van kieming en zaadtechnologie. Van 1993 tot 2000 was hij rector van de Landbouwniversiteit en stond aan de wieg van de samenwerking met de landbouwkundige onderzoeksinstituten, die het ministerie adviseerden en toegepast onderzoek deden voor het bedrijfsleven, waar de universiteit zich vooral richtte op fundamenteel onderzoek. Deze samenwerking leidde uiteindelijk tot de huidige WUR (Wageningen University & Research). Van 2000 tot 2008 was hij kamerheer van H.M. Koningin Beatrix in de provincie Gelderland. Voor de Hollandsche Maatschappij maakte hij deel uit van de jury voor de Jong Talent Prijzen in 2002. Hij kwam geregeld naar de jaarvergadering en het jaardiner. Cees Karssen overleed afgelopen najaar na een langdurige strijd tegen Alzheimer.

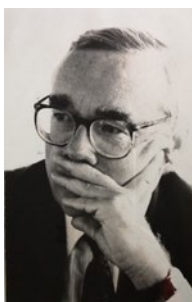
Op 21 oktober 2023 overleed prof. dr. M.M.G. (Martin) Fase, wetenschappelijk lid sinds 1989.

Martin Fase werd geboren in Boskoop op 28 december 1937. Hij studeerde economie aan de Universiteit van Amsterdam waar hij promoveerde op een econometrisch proefschrift. Martin Fase was pionier van de monetaire econometrie in Nederland. Begin jaren '70 trad hij in dienst van De Nederlandsche Bank waar hij een, invloedrijke, wetenschappelijke onderzoeksafdeling econometrie opzette, en later onderdirecteur werd. Naast zijn werk bij de bank bleef hij actief in de academische wereld, als buitengewoon hoogleraar staathuishoudkunde, i.h.b. de monetaire economie, aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en aan de Universiteit van Amsterdam. Bij zijn afscheid van de UvA typeerde de Groningse hoogleraar en KHMW-lid Jan Pen hem als 'een dromer van een wereld zonder geld'. Martin Fase was een trouw bezoeker van onze jaarvergadering, het jaardiner en ook van de Winterlezing.

Op 10 januari 2024 overleed mr. M.E. (Marc) Chavannes, maatschappelijk lid sinds 2014.

Marc Chavannes werd geboren in Den Haag op 20 september 1946. Hij studeerde rechten in Leiden en journalistiek aan Columbia University in New York. Van 1973 tot 2015 was hij verbonden aan NRC Handelsblad, als chef van het Zaterdags Bijvoegsel, als politiek redacteur, als correspondent in Londen, Parijs en Washington, als columnist en als plaatsvervangend hoofdredacteur. Hij schreef verschillende boeken over politiek-maatschappelijke onderwerpen en was met name deskundig op het gebied van de Nederlandse politiek, Frankrijk en de Verenigde Staten. Van 2006 tot 2012 was hij tevens hoogleraar journalistiek aan de Rijksuniversiteit Groningen. Eind 2015 werd hij correspondent voor de website De Correspondent. Hij kwam geregeld naar onze bijeenkomsten, nam in 2020 deel aan 'Op de koffie bij', waarbij leden van de Nationale DenkTank terecht kunnen bij leden van de KHMW over belangrijke keuzes in het leven, zoals carrièrekeuzes, balans werk/privé en andere levensvragen, en was lid van het in 2022 opgerichte Hodshon dispuut. Hij overleed begin dit jaar onverwacht tijdens een verblijf in Thailand.

Op 14 januari 2024 overleed mr. J.H.R.D. (Jan Herman) van Roijen, maatschappelijk lid sinds 1985.

Jan Herman van Roijen werd geboren in Tokio op 17 december 1936. Afkomstig uit een Nederlands-Amerikaanse diplomatenfamilie, zijn vader was minister van Buitenlandse Zaken en ambassadeur in Canada, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, trad hij na zijn studie rechten in Utrecht in diplomatieke dienst. Tijdens zijn vroege carrière was hij, op verschillende plekken in de wereld getuige van historische veranderingen, bijvoorbeeld bij de val van Saigon in 1975 waar hij als een van de laatste westerse diplomaten werd geëvacueerd. Naar verluidt kreeg hij, toen hij de overvolle Amerikaanse helikopter betrad, de keuze tussen het meenemen van een zware tas vol gouden staatsobligaties, de financiële reserve van de ambassade, en een koffer met zijn persoonlijke bezittingen. Hij aarzelde niet en koos voor de zak met goud. Later was hij ambassadeur in het Verenigd Koninkrijk en in Indonesië. Hij kwam geregeld naar onze jaarvergadering en het jaardiner.

Dit In Memoriam is gebaseerd op het In Memoriam dat op 15 januari 2024 werd gepubliceerd op de website van het Netherlands Helsinki Committee.

Op 28 februari 2024 overleed dr. J.M.H. (Anneke) Levelt Sengers, buitenlands lid sinds 2000.

Anneke Levelt Sengers werd geboren in Amsterdam op 4 maart 1929 als oudste in een gezin met tien kinderen. Haar vader was scheikundige, haar moeder had natuurkunde gestudeerd. Vreemd was het dus niet, maar wel bijzonder, dat zij mocht studeren, natuurkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Na haar promotieonderzoek, in het Van der Waals laboratorium, solliciteerde ze bij het National Institute for Standards and Technology (NIST) in Maryland in de Verenigde Staten. Haar man deed dat ook. Beiden werden aangenomen. In Nederland had Levelt Sengers, als getrouwde vrouw, nooit bij zo'n overheidsinstituut mogen werken. In de VS deed zij onderzoek naar thermodynamische eigenschappen van vloeistoffen. Ze werd een zeer gewaardeerd en gelauwerd wetenschapper en groeide uit tot de 'most thermodynamic woman of the world'. In 2003 kreeg zij een L'Oréal Unesco For Women In Science Award toegekend. Ze gebruikte daarna haar aanzien en positie meer dan ooit om andere vrouwen vooruit te helpen.

Dit In Memoriam is gebaseerd op het artikel 'Een eeuw natuurkundevrouwen: Anneke Levelt en Marileen Dogterom' in het Nederlands Tijdschrift voor Natuurkunde (april 2021) en op het In Memoriam door Margriet van der Heijden in NRC (5 maart 2024).

Op 14 maart 2024 overleed prof. dr. F.B.M. (Frans) de Waal, buitenlands lid sinds 2013.

Frans de Waal werd geboren in 's-Hertogenbosch op 29 oktober 1948. Hij studeerde biologie in Nijmegen en Groningen en promoveerde in 1977 aan de Universiteit Utrecht. Hij gold als de meest vooraanstaande primatoloog ter wereld. Hij schreef meerdere boeken over het sociale gedrag van mensapen. Zijn onderzoek aan de chimpanseekolonie van Burgers' Zoo in Arnhem maakte hem bekend bij het grote publiek. Rode lijn in zijn werk is dat apen veel meer lijken op mensen en mensen op apen dan we beseffen. Begin jaren '80 ging hij naar de Verenigde Staten, waar hij hoogleraar primatengedrag en psychobiologie werd aan de Emory-universiteit in Atlanta, en directeur van het Living Links Center van het Yerkes National Primate Research Center. Hij bleef in de VS, werd na 40 jaar Amerikaan, maar ging in 2014 ook weer een band aan met de

Nederlandse universitaire wereld, als universiteitshoogleraar in Utrecht en gasthoogleraar in Maastricht. Hij overleed in zijn woonplaats Atlanta, Georgia. Het citaat bovenaan het overlijdensbericht door zijn familie willen wij u hier niet onthouden: “If we look straight and deep into a chimpanzee’s eyes, an intelligent self-assured personality looks back at us. If they are animals, what must we be?”.

Op 5 april 2024 overleed prof. dr. W.Th.M. (Willem) Frijhoff, wetenschappelijk lid sinds 1992.

Willem Frijhoff werd geboren in Zutphen op 31 mei 1942, een stad waarmee hij altijd een speciale band zou houden. Na zijn studie theologie en filosofie aan het grootseminarie van het bisdom Utrecht in Driebergen, ging hij naar Parijs waar hij zich verdiepte in de geschiedenis en de sociale wetenschappen, waarop hij de mentaliteitsgeschiedenis in de traditie van het Franse historische tijdschrift *Annales* in Nederland introduceerde. Na zijn promotie in Tilburg, werd hij hoogleraar cultuur- en maatschappijgeschiedenis aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en aan de Vrije Universiteit Amsterdam, en ook decaan. Ook na zijn emeritaat bleef hij publiceren en nauw betrokken bij het universitair onderzoek en onderwijs. Met zijn enorme eruditie en energie heeft hij velen geïnspireerd. Willem Frijhoff kreeg in 1983 bij de Hollandse Maatschappij de Prins Bernard Fonds Prijs toegekend, voorloper van de huidige Keetje Hodshon Prijs. Hij maakte tevens vier keer deel uit van de jury voor de D.J. Veegens Prijs, in 1998, 2010, 2012 en in 2018. Vermeldenswaard is nog dat Willem Frijhoff in *Het Bureau* van Voskuil wordt opgevoerd als Willem Vreeburg, de jonge volkskundige die hoofdpersoon Maarten Koning het allermeest bewondert.

Op 10 april 2024 overleed prof. dr. W. (Wiecher) Zwanenburg, wetenschappelijk lid sinds 1981.

Wiecher Zwanenburg werd geboren in Pematang Siantar, op Sumatra, op 11 oktober 1933. Hij studeerde Franse taal- en letterkunde aan de Universiteit Leiden, waar hij ook promoveerde. Na een periode als lector in Groningen, was hij zijn hele carrière verbonden aan de Universiteit Utrecht, als hoogleraar Franse taalkunde en Franse letterkunde vanaf de Middeleeuwen. Ook was hij decaan van de Faculteit der Letteren. Bij de Hollandse Maatschappij nam hij in 2011 deel aan de briefwisseling ‘Onze Tijd’ tussen leden van de onze Maatschappij en leden van de Nationale DenkTank, en was hij lid van de jury voor de Prins Bernard Fonds Prijs in 1989. Wiecher Zwanenburg was altijd op zoek naar nieuwe kennis, naar verbreding van zijn horizon. Zo verdiepte hij zich op hoge leeftijd nog in Grieks, Arabisch, wiskunde en jazzmuziek.

Op 20 april 2024 overleed prof. dr. B. (Bob) Goudzwaard, wetenschappelijk lid sinds 1977.

Bob Goudzwaard werd geboren in Delft op 4 maart 1934. Hij studeerde economie aan de Vrije Universiteit Amsterdam en promoveerde later aan diezelfde universiteit, waar hij vervolgens bijna dertig jaar hoogleraar zou zijn. Bob Goudzwaard werd in de jaren '70 en '80 bekend als kritisch econoom en zette zich in voor de bestrijding van mondiale armoede en voor goede levensmogelijkheden voor toekomstige generaties. Hij geldt als architect van de ‘economie van het genoeg’. Hij pleitte voor een nieuwe verdeling: mensen die te weinig hebben moeten meer bestaanszekerheid krijgen en mensen die meer dan genoeg hebben – tegenwoordig zouden we zeggen ‘die een te grote ecologische voetafdruk hebben’ – moeten oefenen in tevredenheid met genoeg. Die

levenshouding, dat was de diepe overtuiging van Goudzwaard, gaat niet ten koste van geluk, integendeel. Voor zijn bijdrage aan de doordenking van vragen van geloof en economie ontving hij in 2011 een eredoctoraat van de Protestantse Theologische Universiteit. Bob Goudzwaard kwam, tot het einde, ook toen zijn gezondheid wankel werd, geregeld naar onze jaarvergadering en het jaardiner.

Dit In Memoriam is gebaseerd op het In Memoriam dat op 24 april 2024 werd gepubliceerd op de website van de Protestantse Theologische Universiteit.

“We gedenken alle overledenen in dankbaarheid voor wat zij voor ons, voor de samenleving en voor de Hollandsche Maatschappij betekend hebben.”

Er is een kort moment van stilte.

De voorzitter gaat vervolgens over tot het formele deel van de vergadering.

Notulen ledenvergadering 11 februari 2024

De voorzitter vraagt om goedkeuring van de notulen van de ledenvergadering voorafgaand aan het Winterdebat op 11 februari 2024.

De notulen worden goedgekeurd.

Prijzen

Voorafgaand aan de vergadering kregen leden een overzicht toegestuurd van de sinds de vorige jaarvergadering toegekende prijzen.

Verslag van de secretarissen

*De voorzitter geeft het woord aan **prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, secretaris natuur- en medische wetenschappen** en aan **prof. dr. W.B. (Wim) Drees, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen**, die verslag doen van prijzen en activiteiten.*

De heer IJzerman spreekt als eerste:

“Mevrouw de voorzitter, dames en heren,

Ook al is onze Maatschappij oud, bedaagd en krakkemikkig is ze zeker niet. Het afgelopen jaar bruiste weer van de activiteiten, zoals debatten, museumbezoeken en prijzen. Ik meld u graag enkele bijzondere momenten.

Allereerst aandacht voor Ionica Smeets, jong maar toch al jaren KHMW-lid, en eens één van de twee Wiskundemeisjes. Ze stond aan de wieg van een nieuw initiatief om wetenschapscommunicatie body te geven, en wist minister Dijkgraaf ervan te overtuigen dat er een Nationaal Expertisecentrum Wetenschap & Samenleving moest komen. En dat was meteen ook het thema van een diner pensant dat we hier in het Hodshonhuis organiseerden, waarbij de minister aanwezig was. Diezelfde Ionica kreeg later dat jaar de Irispenning uitgereikt voor, u raadt het al, wetenschapscommunicatie, financieel mogelijk gemaakt door de KHMW en drie wetenschapsmusea. Als enige Nederlandse komt ze bovendien voor in de

Donald Duck, als Pionica Smeets, voorzitter van de Duckstadse Algebra-verlizing, maar daar heeft de KHMW geen bemoeienis in gehad.

Dan de Brouwer Vertrouwensprijs die de KHMW nu al een aantal jaar uitreikt aan een maatschappelijk initiatief dat de samenhang en het vertrouwen in onze samenleving bevordert. In 2023 was de winnaar TerInfo, het project van de Universiteit Utrecht opgericht door Beatrice de Graaf, om scholen te helpen bij het bespreekbaar maken van terrorisme, politiek geweld en andere gebeurtenissen die tot verhitte discussies in een klaslokaal kunnen leiden. Inmiddels zijn honderden scholen bij dit initiatief betrokken, teken van de schaalbaarheid van dit project dat ooit met vijf scholen in Utrecht begon. We hebben overigens besloten in de komende jaren niet één, maar twee prijzen uit te reiken, al was het maar om ons geloof in het vertrouwen in de samenleving te onderstrepen.

Hadden we vorig jaar een diner pensant over interdisciplinaire wetenschap, dit jaar reikten we voor het eerst de prijs voor het beste proefschrift voor interdisciplinair onderzoek uit, mogelijk gemaakt door de Elisabeth Schram-Mulley Foundation. Winnaar was Jonatan Godinez Madrigal van de TU Delft die een actueel waterconflict in zijn thuisland Mexico aangreep om technologie en sociale wetenschappen te combineren tot een recept voor een rechtvaardige en billijke oplossing.

Uiteraard werden er nog veel meer prijzen uitgereikt. Heel bijzonder was dit jaar de uitreiking van de Dr. Saal van Zwanenberg Oeuvreprijs, aan niet één – wat gebruikelijk is – maar aan drie coryfeeën op het gebied van de toediening van geneesmiddelen. Een en ander leidde o.a. tot een foto op de trap van het Hodshonhuis met daarop de prijswinnaars van dit maar ook van voorgaande jaren. Misschien nog net niet zo prestigieus als de Lorentz-foto die onze burelen siert, maar, zo voeg ik er graag aan toe, wel in kleur. U vindt ‘m terug in het jaarverslag.

Ik wil eindigen met het herfstdebat dat we organiseerden over de rol van Chief Scientific Officer, een rol die sommigen van ons op zich genomen hebben midden in de branding van politiek, bedrijfsleven en wetenschap. Dan kan het er hard aan toegaan, zoals bijvoorbeeld Marion Koopmans, die aan het debat deelnam, als Nederlands vertegenwoordiger van de WHO meemaakte op zoek naar de oorzaken van de coronapandemie te midden van alle geopolitieke spanningen. Op zulke momenten realiseer ik me dat de KHMW ertoe doet, en dat we dat vandaag weer met zijn allen vieren.”

De heer Drees neemt vervolgens het woord:

“Mevrouw de voorzitter, dames en heren,

Een jaar mag ik nu deze eervolle functie vervullen. Als docent zie je een heleboel middelmatige studenten en af en toe hele goede. In de verschillende juryprocessen rond scripties en proefschriften van de KHMW zien we voortdurend nominaties van uitstekend werk. Dat is een groot genoegen. De beoordeling is tegelijkertijd ook een belasting voor de juryleden. Ik ben dankbaar dat veel van de wetenschappelijke leden, juist ook zij die nog midden in het academische werk zitten, bereid zijn geweest om aan jury’s deel te nemen, en dat voorzitters uit de kring van de maatschappelijke leden het juryproces in goede banen leiden. Een enkele keer waren er mensen die tijdens het proces uitvielen om persoonlijke redenen; ik ben extra dankbaar dat we dan op een laat moment enkelen bereid hebben gevonden om last minute in te stappen.

Ik wil even stilstaan bij een prijs die niet exclusief tot het terrein van de geestes- en maatschappijwetenschappen hoort, de scriptieprijs 'Responsible internet'. Bij de genomineerden waren studenten van technische en van juridische opleidingen, en ook van mediastudies. De eerste prijs ging naar een ethisch hacker voor een scriptie over cybersecurity. Ondanks de technische achtergrond ging het in wezen over menselijk gedrag; hoe te bevorderen dat mensen die geïnformeerd worden over kwetsbaarheden er ook wat aan doen? De tweede prijs ging naar een scriptie over Chinees internet-activisme, waarbij technische aspecten zoals anonimiteit direct verbonden zijn met de mogelijkheden voor gebruik.

Niet aan disciplinaire grenzen gebonden was de in 2023 voor het eerst opengestelde Mercator Sapiens Stimulus, een premie van één miljoen euro voor mid-career wetenschappers. Nominaties konden worden gedaan door de leden van de KHMW en door rectoren van universiteiten. Er waren meer dan honderd genomineerden, vrijwel allemaal dertigers en veertigers, met indrukwekkende cv's, vanuit het hele domein van de wetenschappen. Onder leiding van de vorige KHMW-voorzitter Alexander Rinnooy Kan heeft de jury, bestaande uit de oud-president van de KNAW Ineke Sluiter, de oud-voorzitter van NWO Stan Gielen en de oud-voorzitter van de WRR André Krottnerus, besloten de stimulus toe te kennen aan de Leidse hoogleraar Mariska Kret voor haar onderzoek naar emoties bij mensen en andere apen. De uitreiking heeft plaats gehad op 12 februari van dit jaar, de geboortedag van Caspar Barlaeus die in 1632 bij de oprichting van het Atheneum Illustre in Amsterdam zijn rede Mercator Sapiens hield, over het ideaal van de koopman die kennis en wijsheid als van de hoogste waarde waardeert. Hopelijk herkennen onze maatschappelijke leden, of met een oude term, onze directeuren, zich hierin.

Naast prijzen zijn er ook bijeenkomsten. Ik wil allereerst wijzen op twee diners pensants, allebei ook de grenzen van academische disciplines overschrijdend. In juni 2023 ging het in een bijeenkomst georganiseerd samen met Athena's Angels, enkele actieve vrouwelijke hoogleraren, over sociale veiligheid in de wetenschap. En in september ging het over wetenschapscommunicatie, en in het bijzonder over de plannen voor NEWS, het Nationaal Expertisecentrum Wetenschap en Samenleving.

Als afsluiting van dit mondeling verslag, noem ik het Winterdebat van 12 februari 2023, over dilemma's bij de restitutie van museumstukken, met bijdragen van Frank van Vree, voormalig directeur van het NIOD, Wim Weijland, directeur van het Rijksmuseum van Oudheden, en Emilie Gordenker, directeur van het Van Gogh Museum. De voorzitter bracht vanuit haar ervaringen in een eerdere functie het goud van de Krim ter sprake. Dat was jaren geleden voor een tentoonstelling in het Allard Pierson Museum naar Nederland gekomen. Ondertussen is het teruggegeven aan Oekraïne.

We zijn met onze activiteiten en prijzen inderdaad bezig met het bevorderen van wetenschap én het bouwen van bruggen tussen wetenschap en samenleving, waarbij we zien dat we als Nederlandse organisatie ook voortdurend aan mondiale kwesties raken.

*We gaan over tot het jaarverslag en de jaarrekening. De heer Drees geeft het woord aan **de penningmeester, mr. R.J. (Rutger) Schimmelpenninck**.*

Toelichting op de jaarrekening

De penningmeester geeft een korte mondelinge toelichting op de jaarrekening, die in verkorte vorm is opgenomen in het jaarverslag. De volledige jaarrekening is ter inzage beschikbaar via het secretariaat.

“Dames en heren, goedemiddag,

Dank aan de wetenschappelijk secretarissen. Hun werk is belangrijker dan dat van mij, want kennis is belangrijker dan geld verdienen hebben wij net gehoord, maar zonder geld zouden wij niet al onze prijzen kunnen geven. Het geld komt oorspronkelijk van de oprichters van de Hollandsche Maatschappij en is daarna aangevuld met schenkingen. Graag moedig ik u allen aan om het voorbeeld te volgen van velen voor u – sommige schenkers zijn hier vanmiddag aanwezig – en ook een schenking te doen.

U ziet dat het balanstotaal het afgelopen jaar gegroeid is van 19,5 miljoen naar 20,9 miljoen euro, vooral door de goede gang van zaken op de beurs. Inmiddels is er nog weer een schenking bijgekomen, van vijf miljoen euro, wat voor dit jaar een aanzienlijke groei van het vermogen inhoudt. Ook voor deze recente schenking is trouwens een aantal specifieke doelen geformuleerd.

U ziet aan de andere kant de samengevoegde rekening van baten en lasten over 2023, waarin alle baten en lasten staan aangegeven voor de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen en de drie Stichtingen die daaronder vallen. Per saldo zijn de operationele baten en lasten bijna uitgekomen op het begrote bedrag van negatief 540.000 euro. Dat is een gebruikelijk beeld, want we hebben maar weinig baten. De baten bestaan eigenlijk alleen uit de contributies en deze zijn minder dan de lasten van de vergaderingen zoals vandaag. Het negatieve saldo wordt echter goedge maakt door het vermogen, dat baten en lasten oplevert. Afgelopen jaar was dat een sterk positief bedrag.

De jaarrekening is gecontroleerd door een accountant. De verklaring van de accountant staat op onze website. In het jaarverslag vindt u een toelichting op de jaarrekening, ook wat betreft de ESG-criteria. De jaarrekening is uitgebreid besproken in de financiële commissie. Ik ben de financiële commissie veel dank verschuldigd voor de steun die zij de afgelopen jaren hebben gegeven.

De wetenschappelijk secretarissen gaven net aan, dat hoorde u, dat het heel leuk is wetenschappelijk secretaris te zijn. Zo was voor mij het zijn van financieel bestuurder in de afgelopen acht jaar ook een groot genoegen.”

De penningmeester vraagt of iemand van de aanwezigen een vraag heeft over de jaarrekening.

Er zijn geen vragen.

*De penningmeester geeft het woord terug aan **de voorzitter**.*

De voorzitter bedankt de penningmeester en is hem dankbaar dat we met deze mooie jaarrekening zonder zorgen naar de toekomst kunnen.

Goedkeuring van het jaarverslag 2023, incl. de jaarrekening

De voorzitter vraagt om goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening 2023.

Het jaarverslag en de jaarrekening worden goedgekeurd en er wordt décharge verleend aan het bestuur en met name aan de penningmeester voor het gevoerde beleid.

Goedkeuring verhoging contributie

De contributie wordt periodiek aangepast aan de stijging van de prijzen. De laatste wijziging dateert van 2017. Het bestuur stelt voor de contributie voor maatschappelijke leden te verhogen van € 125 naar € 150, en het richtbedrag voor de bijdrage van de wetenschappelijke leden te verhogen van € 50 naar € 75, beide verhogingen met ingang van het jaar 2024.

De voorzitter vraagt, gegeven de inflatie, de verhoging van de pensioenen en cao's, én om de nieuwe voorzitter te ontzien – voor een nieuwe voorzitter is het natuurlijk vervelend met een dergelijke maartregel te starten – om goedkeuring van de voorgestelde verhoging van de contributie.

De verhoging van de contributie wordt goedgekeurd.

Samenstelling bestuur en commissies

De voorzitter vervolgt:

“Voordat ik overga tot de samenstelling van bestuur en commissies, wil ik u graag het secretariaat laten zien waar ik het in mijn inleiding al over had. Het voltallig secretariaat, met uitzondering van financieel administrateur Peter Beemster, is hier vandaag aanwezig. U hebt de verschillende medewerkers ook kunnen zien bij recente activiteiten: Édith van Leerdam die ons kortgeleden bij het museumbezoek welkom heette, Saskia de Boer die altijd zorgt dat alles achter de schermen perfect geregeld is, Rob Pol die voor ons het huis in stand houdt, Ingrid Glorie voor de communicatie, en Saskia van Manen die zorgt dat alles in goede banen wordt geleid.”

Goedkeuring van de samenstelling van het bestuur, de adviescommissies benoemingen, de financiële commissie en de archiefcommissie

“Op de stoelen vindt u de namen van de leden van de verschillende commissies: de financiële commissie, de adviescommissies benoemingen en de archiefcommissie.”

De voorzitter vraagt om goedkeuring van de samenstelling van de commissies, waarbij voor Ada van der Veer-Vergeer en Wietze Reehoorn de tweede termijn als lid van de financiële commissie ingaat, Cisca Wijmenga Isabel Arends opvolgt in de adviescommissie benoemingen bèta/medische-leden, Peter Hagoort René van Woudenberg opvolgt in de adviescommissie benoemingen alfa/gamma-leden, en Boudewijn Beerkens en Tom van Aken Lard Friese en Dorothee van Vredenburg opvolgen in de adviescommissie benoemingen maatschappelijke leden ondernemingen en vrije beroepen. De adviescommissie benoemingen Kennemerland is geheel vernieuwd en bestaat met ingang van 25 mei uit Tom van Aken en Bernt Schneiders, onder voorzitterschap van Paul Nielen.

De voorgestelde samenstelling van de commissies wordt goedgekeurd.

De voorzitter bedankt de aftredende leden van de commissies en heet de nieuwe leden welkom.

Financiële commissie o.l.v. D.F. (Didier) Maclaine Pont MBA

Prof. dr. L.H. (Lex) Hoogduin

Mr. W. (Wietze) Reehoorn

A.P.M. (Ada) van der Veer-Vergeer

Adviescommissie benoemingen alfa/gamma-leden o.l.v. prof. dr. W.B. (Wim) Drees

Prof. dr. P. (Peter) Hagoort

Prof. dr. J.E.J. (Corien) Prins

Adviescommissie benoemingen bèta/medische-leden o.l.v. prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman

Prof. dr. J.N. (Joost) Kok

Prof. dr. C. (Cisca) Wijmenga

Adviescommissie benoemingen maatschappelijke leden overheid en non-profit organisaties

o.l.v. drs. I.C. (Inge) Bryan

Mr. B.B. (Bernt) Schneiders

Mr. S.M. (Susi) Zijderveld

Drs. J.C. (Joris) Luyendijk

Adviescommissie benoemingen maatschappelijke leden ondernemingen en vrije beroepen

o.l.v. drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA

Drs. T.B. (Tom) van Aken

Mr. B.L.J.M. (Boudewijn) Beerkens

Drs. M.L. (Marlies) van Wijhe

Adviescommissie benoemingen maatschappelijke leden Kennemerland o.l.v. mr. drs. P.P.M.

(Paul) Nielen

Drs. T.B. (Tom) van Aken

Mr. B.B. (Bernt) Schneiders

Archiefcommissie o.l.v. prof. mr. A. (Arend) Soeteman
Prof. dr. F.A. (Frits) Berends
Prof. dr. J.W. (Jan Willem) Gunning
Mr. dr. drs. J.C. (Arine) van der Lely-van der Steur
Jkvr. mr. P. (Pauline) van Lennep
Dr. J. (Jan) Spoelder

“Dan komen we nu aan het belangrijkste punt van deze vergadering. Helaas hebben we in onze statuten staan dat we termijnen hebben. Twee termijnen van vier jaar. Dat is natuurlijk heel goed, want als je eenmaal in het bestuur zit, is het zo leuk dat je geneigd bent gewoon nog even door te gaan. De statuten zijn echter onverbiddelijk. Vandaag treden naast ikzelf Rutger Schimmelpenninck en Albert Röell af. Om te zorgen dat u toch een bestuur overhoudt, hebben wij een aantal voorstellen bij u neergelegd. Allereerst stellen wij voor dat ondervoorzitter Linda Hovius het voorzitterschap overneemt. We hebben daarnaast een drietal nieuwe leden bereid gevonden om tot het bestuur toe te treden. Ik noem ze en vraag of ze willen gaan staan zodat u hun gezicht alvast even leert kennen. Als eerste Didier Maclaine Pont, die het penningmeesterschap van Rutger overneemt. Didier past in een lange lijn van voorvaders die lid waren van de Hollandsche Maatschappij. Welkom! Dan hebben we Geert ten Dam, welbekend en nog even, tot volgend weekend, bestuursvoorzitter van de Universiteit van Amsterdam, waarna zij alle tijd heeft voor de Hollandsche Maatschappij. En als derde Paul Nielen. We zijn heel blij dat we met hem ook weer een stap zetten in de verjonging van het bestuur.

Hiernaast vragen wij u om in te stemmen met de tweede bestuurstermijn voor Inge Bryan.”

De vergadering geeft haar goedkeuring aan de voorgestelde samenstelling van het bestuur.

Bestuur o.l.v. drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA, voorzitter
D.F. (Didier) Maclaine Pont MBA, penningmeester
Drs. I.C. (Inge) Bryan
Drs. H. (Henk) de Jong
Prof. dr. G.T.M. (Geert) ten Dam
Mr. drs. P.P.M. (Paul) Nielen
Prof. dr. W.B. (Wim) Drees, wetenschappelijk secretaris
Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, wetenschappelijk secretaris

Rondvraag

Er zijn geen vragen.

Aftreden Albert Röell en Rutger Schimmelpenninck

Voordat de voorzitter de voorzittershamer overdraagt om de vergadering af te sluiten, spreekt zij Rutger en Albert kort toe. Kort, want er volgt nog een afscheidsdiner aan het eind van de zomer waarbij langer zal worden gesproken.

“Albert zei altijd “ik wil geen afscheid want dat heb ik al eerder gehad”. Zoals u weet is Albert ooit begonnen als penningmeester in het bestuur. Vanwege zijn baan bij KPMG moest hij al zijn nevenfuncties opgeven. Wij waren heel blij dat, toen hij weer mocht, hij weer terug wilde

komen in het bestuur. Hij heeft de afgelopen jaren ontzettend veel werk verricht voor de Vertrouwensprijs en heeft ook het contact met Robert Brouwer overgenomen van Marlies Veldhuijzen van Zanten. U hebt gehoord wat dat voor de Hollandsche Maatschappij betekend heeft. Bovenal was Albert echter het historisch geweten van het bestuur. Ik zal u de details besparen maar hij zorgde dat wij binnen de lijntjes bleven van de traditie en toch op weg naar de toekomst konden. De laatste jaren waren voor Albert en zijn gezin een moeilijke periode, maar toch vond hij telkens tijd en energie om bij de Hollandsche Maatschappij te zijn. Dit is zoals u begrijpt geen afscheidsspeech, maar wel een dankwoord. Dankjewel Albert!”

“En dan Rutger. Hij was net iets eerder dan ik in het bestuur. Als voorzitter had ik me geen beter maatje kunnen voorstellen. Rutger was een penningmeester met een heel brede blik en inzet. De financiën die hij aan Didier overdraagt zijn op orde. We hebben een uitstekende financiële commissie. We hebben goede vermogensbeheerders. U ziet elk jaar het resultaat daarvan. Daarnaast heeft hij ook de personeelszaken op orde gesteld. De bank-cao paste toch niet zo goed als de cao van de universiteiten. De pensioenen werden op orde gebracht. De jaargesprekken keurig doorgevoerd. Hendrick de Keyser wist niet wat ze overkwam, want de energierekening werd op een iets andere manier onderhandeld. De belastingdienst moest uiteindelijk zijn gelijke erkennen op het dossier van Van Zwieten. De Eizenga nalatenschap heeft geleid tot een hele nieuwe generatie jonge mensen die, in samenwerking met Fulbright, met beurzen naar de VS gaan. U ziet een aantal van hen in het jaarverslag. Rutger heeft de Wim Drees Stichting onder zijn vleugels genomen en gezorgd dat de seminars de druk bezochtste bijeenkomsten zijn die wij organiseren. Bij deze bijeenkomsten, in den Haag, is altijd een groot aantal jonge ambtenaren. Rutger heeft daarin en in nog heel veel meer dingen heel veel energie gestoken. En ik kreeg mee van het secretariaat dat zijn grote betrokkenheid bij het secretariaat onmisbaar en onvervangbaar is. Je was hun steun en toeverlaat en ook hun financieel geweten. Dit spijt me voor Didier, die er hard aan zal moeten trekken. Ik weet dat de Hollandsche Maatschappij niet zou staan waar we nu zijn zonder Rutger. Dus: dank Rutger!”

De woorden van de voorzitter worden onderschreven door de zaal met een luid applaus voor Albert en Rutger.

Aftreden Louise Gunning-Schepers, aantreden Linda Hovius

Louise Gunning-Schepers draagt nu het voorzitterschap over aan Linda Hovius:

“U kent haar allen al als ondervoorzitter, en ook uit andere contacten. Linda heeft een heel brede belangstelling, studeerde kunstgeschiedenis, rechten en bedrijfskunde. Zij heeft meer dan 35 jaar ervaring in het bedrijfsleven als bestuursadviseur, als ondernemer en als toezichthouder en commissaris. En, dat is een groot voordeel, zij woont in Haarlem. Linda, ik geef het voorzitterschap zonder enige twijfel in jouw handen, het zal goed gaan met de Hollandsche Maatschappij.”

De nieuwe voorzitter neemt het woord:

“Wat een ongelooflijke eer om deze functie te mogen gaan vervullen. U zult het zich ook realiseren: *these are big shoes to fill*. Daar ben ik me zeer van bewust. Louise is natuurlijk in de geschiedenis, sinds 1752, de eerste vrouwelijke voorzitter van de Hollandsche Maatschappij geweest en daarin een ongelooflijk inspirerend rolmodel. Ik ga proberen dat stokje waardig en met net zoveel plezier en enthousiasme van haar over te nemen.

Als we het voorzitterschap van Louise de afgelopen acht jaar bekijken, zijn er een aantal facetten die ik graag met u wil delen. Ten eerste het enthousiasme waarmee zij haar rol heeft ingevuld, altijd vrolijk, altijd optimistisch, en onvermoeibaar in haar inzet, wat u lang niet altijd allemaal ziet. We hebben de prijsuitreikingen. Dat zijn er vele door het jaar heen. Louise is bijna altijd bij iedere prijsuitreiking aanwezig geweest om deze voor te zitten. Maar ze heeft ook al die honderden prijswinnaars in de afgelopen acht jaar allemaal persoonlijk gebeld, om ze mee te delen dat ze een prijs toegekend kregen. Daarmee heeft ze een hele generatie wetenschappers, ook veel jonge, toekomstige wetenschappers, geïnspireerd. Dat is een ongelooflijke nalatenschap.

Los van die inzet en dat enthousiasme is Louise een heel vakkundige bestuurder. Dat hebben wij in het bestuur echt gemerkt. Soms heb je lastige discussies, de een vindt dit en de ander vindt dat. Louise weet als geen ander te laveren tussen die verschillende meningen en inzichten, en altijd tot een gedragen oplossing te komen. Dat is een skill die ik hoop te kunnen kopiëren.

Daarnaast heeft Louise ook vernieuwing gebracht. Dat heb je vorig jaar zelf, bij de introductie van de statutenwijziging, ook aangegeven: willen we relevant blijven als Maatschappij, moeten we ook mee in de tijd. Je bent een drijvende kracht geweest om de Maatschappij te blijven vernieuwen en verjongen.

Je was actief in het agenderen. Diners pensants, blauwe kamer sessies, altijd kwam je weer met ideeën. Zullen we daar eens wat mee doen, zullen we die eens bij elkaar brengen?

Je was altijd bereikbaar en betrokken, ook voor het secretariaat. Ik spreek namens het hele secretariaat als ik zeg dat ze jou enorm gaan missen in jouw rol.

Je was een verbinder. Je bent een verbinder. Je hebt een enorm netwerk waar we nog lang gebruik van hopen te kunnen maken.

En waar ik persoonlijk enorme bewondering voor heb, zijn je opgewektheid en positieve instelling. Ook de afgelopen tijd, toen het met je ziekte allemaal moeilijker ging, heb je het onwaarschijnlijk volgehouden, met altijd weer dat positivisme, altijd weer dat enthousiasme. Daar kunnen wij denk ik allemaal heel erg veel van leren en daar zijn we je ontzettend dankbaar voor. En hoe mooi is het dat je al die jaren met Jan Willem hebt kunnen delen en dat jullie samen ook zoveel voor deze Maatschappij hebben kunnen betekenen. Heel veel dank, we gaan je missen, en ik hoop je nog regelmatig even te mogen bellen voor advies of om gewoon even lekker bij te kletsen.”

De toespraak van Linda wordt gevolgd door een lang en zeer terecht applaus voor Louise.

Erelidmaatschap Louise Gunning-Schepers en Rutger Schimmelpenninck

De voorzitter vervolgt:

“Eigenlijk zouden de drie oud-bestuurders nu de erepenning van de Maatschappij uitgereikt moeten krijgen, maar deze zijn er nog niet, omdat er een nieuwe penning wordt gemaakt aan de hand van een nieuw stempel, waarmee de penning waar in haar oude luister wordt hersteld. De penningen komen bij het afscheidsdiner in september.

Graag zou ik wel namens het bestuur aan de vergadering een voorstel willen doen, om zowel Louise als oud-voorzitter, als Rutger als oud-penningmeester, te benoemen tot ereleden van de KHMW. Het erelidmaatschap is voor leden die een buitengewone verdienste voor de Maatschappij hebben geleverd. Ik heb verteld hoe Louise dat geweest is, Louise heeft verteld hoe Rutger dat geweest is. Rutger was veel meer dan een penningmeester en dat willen we graag namens u op deze manier eren. Dank voor uw stem hiervoor.”

De vergadering stemt van harte in met het erelidmaatschap voor Louise en Rutger.

De voorzitter vraagt vervolgens aan oud-bestuurslid Pauline van Lennep en aan Louise Gunning-Schepers haar te vergezellen naar de hoek van de zaal, waar zij samen het portret dat van Louise gemaakt is zullen onthullen. Het portret zal straks worden opgehangen in de bestuurskamer: de eerste vrouwelijke voorzitter komt met een portret tussen haar twee voorgangers te hangen en blijft zo, forever young, voor eeuwig verbonden aan de Hollandsche Maatschappij.

Het portret is geschilderd door Annelies Hoek, die ook het portret van Alexander Rinnooy Kan maakte. Zij is weer een leerling van Sierk Schröder die twee eerdere voorzitters op het doek heeft vastgelegd.

De voorzitter sluit de vergadering en nodigt aanwezigen uit voor de theepauze.

Haarlemse Voordracht

Na de theepauze kondigt de voorzitter de Haarlemse Voordracht aan.

*De Haarlemse Voordracht wordt dit jaar traditiegetrouw gehouden door de verleden jaar aangetreden **secretaris voor de geestes- en maatschappijwetenschappen, prof. dr. W.B. (Wim) Drees**, emeritus-hoogleraar godsdienstwijsbegeerte en ethiek aan de Universiteit Leiden en emeritus-hoogleraar filosofie van de humanities aan Tilburg University, en heeft als titel 'Waarom Deo et Patriae? Geloof én wetenschap in de eerste jaren van de Hollandsche Maatschappij'.*

Is de Hollandsche Maatschappij wel opgericht als een wetenschappelijk genootschap? Waarom is dan het devies Deo et Patriae, voor God en Vaderland? Wat waren eigenlijk de oorspronkelijke doelstelling en naam? Hoe waren geloof en wetenschap voor de eerste leden verweven? En is in onze tijd Deo et Patriae aanvaardbaar? Gevaarlijk of een onschuldig relict? Of kan het nog een positieve betekenis hebben?

De lezing wordt uitgegeven als deel LXXXIII in de reeks Haarlemse Voordrachten.